

ÖZEL EĞİTİM GÜNDEMİ

BU SAYIDA

Konuk Yazar

DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU (DEHB)

Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) okul öncesi dönem ve okul çağı çocuklarda belirgin hale gelen yaşam boyu gözlenebilen, bireyin yaşı ve gelişim düzeyine uygun olmayan dikkat sorunları, aşırı hareketlilik ve/veya dürtüsellik (isteklerini erteleyememe, aklına geleni yapma, davranışlarının sonuçlarını düşünmeden hareket etme vs.) belirtileri ile tanımlanan bir ruhsal bozukluktur. Erken tedavi edilmesi şarttır ve tedavide gecikildiği zaman yetişkinlik döneminde daha çok ruhsal sorunlara yol açması olasıdır.

Ruhsal bozuklukların tanı sınıflamasında (DSM) ilk kez 1968 yılında yerini almış olup 1987 yılında günümüzdeki ismiyle Dikkat Eksikliği Hiperaktivite Bozukluğu olarak tanımlanmıştır. Belirtiler 2-4 yaş civarı görülmeye başlar. DSM V tanı ölçütleri kitabına göre belirtiler 12 yaş öncesinde başlamalıdır.

DEHB'İN ALT TİPLERİ

- 1.Hiperaktivite/dürtüsellikğin önde geldiği tip
- 2.Dikkat eksikliğinin önde geldiği tip
- 3.Bileşik tip

devamı s.2

DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU (DEHB)

En sık bileşik tip görülür ve erkeklerde kızlara göre 2-6 kat daha sıktır. Dikkat eksikliği alt tipi ise genellikle kızlarda görülür. Bu grupta davranış sorunları olmadığı için tanısı atlanabilir veya geç tanı konulabilir. DEHB'nin değerlendirilme aşamasında dikkat; çocuğun ilgi alanlarındaki duruma göre değerlendirilmez. Çünkü çocuğun ilgi alanında motivasyona bağlı olarak dikkatin iyi olacağı kaçınılmaz bir sonudur. Bu nedenle dikkat 'akademik süreçteki dikkat' olarak değerlendirilir. DEHB'nin yaygınlığı ülkeden ülkeye değişmektedir. Ülkemizde %10-15 arasında yaygınlığın olduğunu gösteren araştırmalar vardır.

DEHB'NİN NEDENLERİ

- 1.DEHB'de genetik geçiş %70-80 oranındadır.
- 2.Doğum öncesi nedenler: Gebelikte kullanılan alkol, sigara, uyuşturucu madde, gebelik enfeksiyonları, frajil X gibi genetik hastalıklar, çoğul gebelik, gebelikte kullanılan ilaçlar, stres...
- 3.Doğum sırasındaki nedenler: Zor doğum, hipoksik doğum, düşük doğum ağırlığı...
- 4.Doğum sonrası nedenler: Menenjit, ensefalit, kurşun zehirlenmesi, uzamış sarılık, kafa travmaları, havale, epilepsi, olumsuz çevre koşulları (ihmal, istismar, yetersiz beslenme, yetersiz eğitim,...), anne-babada ruhsal bozuklukların olması, yetersiz eğitim...

DEHB'DE DİKKAT;
ÇOCUĞUN İLGİ
ALANLARINDAKİ
DURUMA GÖRE
DEĞERLENDİRİLMEZ.
DİKKAT 'AKADEMİK
SÜREÇTEKİ DİKKAT'
OLARAK
DEĞERLENDİRİLİR.

DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU (DEHB)

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DEHB BULGULARI

Huzursuzluk, hırçınlık, arkadaşlarına ve eşyalara zarar verme, kreşte/okulda etkinliklerden çabuk sıkılma, kreş/okul kurallarına uymama, aşırı hareketlilik, çok konuşma, söz dinlememe, inatlaşma, ısrarcılık, bekleyememe (sabırsızlık), uykuya dalmada sorunlar, dürtüsellik...

OKUL DÖNEMİNDE DEHB BULGULARI

Yerinde duramama, sık sık ayağa kalkma, sınıfta dolaşma, dikkatli ve uzun süre ders dinleyememe, arkadaşlarının dikkatini bozma, izinsiz söz alma, sınıfta arkadaşları ile konuşma, derste anlamsız ses çıkartma, ödevlerini tam olarak not etmeme, tahtada yazılanları eksiksiz ve zamanında defterine geçirmeme, eşyalarını, ders ile ilgili materyallerini düzgün kullanmama, dağınık olmak, eşyalarını kaybetme, derse hazırlıksız gelme, öğrenilenleri tekrar etmeme, ödevlerini düzgün bir şekilde yapamama, okuma-yazma gibi daha yüksek bilişsel işlev gerektiren konularda dikkatinin dağılması, işlerini erteleme, son ana bırakma, işe zamanında başlayamama, teneffüsü etkin kullanamama, arkadaşlarına zarar verme, dürtüsellik, okul kurallarına uymama...

ERGENLİKTE DEHB BULGULARI

Dalgınlık, unutkanlık, dağınıklık, sakarlık, aile ve sosyal ilişki sorunları, davranışların sonucunu ön görememe ve davranışlardan ders çıkaramama, zamanı yönetme ve hedef belirlemede güçlükler, sınıfta derse odaklanma ve dikkatini sürdürmede güçlükler, ileriye yönelik plan yapma, önceliklerini belirleme gibi becerilerde yaşıtlarına göre sorun yaşama, özgüven düşüklüğü olarak sıralayabiliriz.

DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU (DEHB)

DEHB ‘Lİ ÇOCUKLARA YAKLAŞIM

DEHB’li çocuğun ebeveyni/öğretmeni olmak kolay değildir. Ancak ebeveyn ve öğretmenlerin ilk önce DEHB’yi kabul etmeleri, bozukluğun özelliklerini bilmeleri ve DEHB’li çocuğa nasıl davranacaklarını öğrenmeleri gerekir. Kısaca DEHB’li çocukla yaşamayı kabul etmek yaklaşımın ve tedavinin vazgeçilmez birinci koşuludur. Bunun için uzmanlardan ve DEHB ile ilgili yazılmış kitaplardan yararlanılabilir.

DEHB; tanısı çocuk ve ergen psikiyatri uzmanları tarafından konulmalıdır. Çünkü DEHB sadece %20-30 oranında tek başına görülebilen bir psikiyatrik bozukluktur ve pek çok psikiyatrik bozukluk (tik bozuklukları, anksiyete bozuklukları, karşı olma karşı gelme, davranım bozukluğu, obsesif kompulsif bozukluk, özgül öğrenme bozukluğu, uyku bozuklukları, zeka geriliği, depresyon, madde-sigara-oyun bağımlılığı,,...) DEHB’ye eşlik eder.

DEHB tedavisinde çok yönlü bakış açısı gerekmektedir. Bazen tüm ailenin ele alınması ve, ebeveynlerin de psikiyatrik destek almaya yönlendirilmeleri gerekmektedir. Aile-uzman-öğretmen ve çocuk iş birliği son derece önemlidir. DEHB’nin tanı ve tedavi sürecinde zaman son derece önemlidir. Erken tanı ve erken tedavi yaklaşımları ileride gelişebilecek psikiyatrik sorunlar için önleyici olabilecektir.

Prof. Dr. Fevziye TOROS
Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları
Ana Bilim Dalı Başkanı

DÜZENLENEN ETKİNLİKLER

Bölümümüz tarafından 1-8 Ekim **Disleksi Farkındalık Haftası** kapsamında ESOGÜ Eğitim Fakültesi Kütüphanesinde Özel Öğrenme Güçlüğü rafı oluşturulmuştur. Başta bölüm başkanımız Doç. Dr. Derya GENÇ TOSUN olmak üzere desteğini eksik etmeyen bölümümüz öğretim elemanlarına, maddi desteklerini esirgemeyen sevdiklerimiz ve ilgili yayınevlerine çok teşekkür ederiz.

DÜZENLENEN ETKİNLİKLER

Bölümümüz tarafından 5 Kasım 2025 tarihinde Anadolu Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Gizem YILDIZ'ın konuşmacı olarak katıldığı 'Çocuk ve Ergenlerde Cinsel Eğitim' başlıklı konferans gerçekleştirilmiştir. Konferans sonrasında fakültemiz dekanı ve bölümümüz öğretim üyelerinden Prof. Dr. Şerife YÜCESOY ÖZKAN, Doç. Dr. Gizem YILDIZ'a belgelerini takdim etmiştir.

DÜZENLENEN ETKİNLİKLER

Bölümümüz tarafından 28 Ekim 2025 tarihinde ESOĞÜ ETTOM Akademik Proje Destekleri Koordinatörü Elif KOÇ'un konuşmacı olarak katıldığı TÜBİTAK 2209-A 2025 Çağrısı Bilgilendirme Semineri gerçekleştirilmiştir. Seminer sonrası bölüm başkanımız Doç. Dr. Derya GENÇ TOSUN, Elif KOÇ'a hediyesini takdim etmiştir.

DÜZENLENEN ETKİNLİKLER

Bölümümüz tarafından diğer bölümlerin de katkılarıyla organize edilen öğretmenler günü kutlama programı 24-28 Kasım 2025 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

	
Davetiye ÖĞRETMENLER GÜNÜ KUTLAMA PROGRAMI Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından düzenlenen 2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı Öğretmenler Günü Kutlama Programı'na katılımınızdan onur duyuyoruz. Prof. Dr. Şerife YÜCESOY ÖZKAN Dekan	
ETKİNLİK PROGRAMI	
	24.11.2025 / Pazartesi
10.00	Atatürk Anıtına Çelenk Koyma Yer: Valilik Meydanı
12.00	Öğretmenler Günü Kutlama Yemeği Yer: ESOĞU Turkuaz Restoran
15.00	Açılış Programı, Konser: SOMET Öğrencileri Yer: Eğitim Fakültesi Konferans Salonu
15.30	Konferans: Okulu ve Öğretmenlik Mesleğini Yeniden Düşünmek Davetli Konuşmacı: Prof. Dr. Adnan Boyacı Yer: Eğitim Fakültesi Konferans Salonu
16.30	Fidan Dikimi Yer: Eğitim Fakültesi, B Blok Arkası
	25.11.2025 / Salı
10.00	Panel: Sınıfın Ötesinde: Araştıran ve Geliştiren Öğretmenler Dr. Funda Çıray Özkara, Dr. Gökay Yüksel, Ersen Yoldaç, Pınar Yavuz, Eskişehir İl MEM AR-GE Birimi Yer: Eğitim Fakültesi Konferans Salonu
13.00	Yaratıcılık Atölyesi Araş. Gör. Dr. Erman Kayışdağ & Toplumsal Farkındalık Kulübü Yer: ÖZLAB Koridoru
14.00	Sergi /Özkan Halaş Özel Eğitim Meslek Okulu Yer: ÖZLAB Koridoru
14.00	Müzik Dinletisi / Öğrenci Kulübü Yer: ÖZLAB Koridoru
15.30	Film Gösterimi / Mona Lisa Smile, FLINC Yer: Eğitim Fakültesi Konferans Salonu
	26.11.2025 / Çarşamba
10.00	Konferans: Matematikğin Tarihi Davetli Konuşmacı: Prof. Dr. Mehmet Üreyen Matematik Kulübü Yer: Eğitim Fakültesi Konferans Salonu
	27.11.2025 / Perşembe
11.00	Konferans: Öğretmenim Ödevimi Yapay Zeka Değil Ben Yaptım: Eğitim, İnsan, Teknoloji ve Gelecek - Davetli Konuşmacı: Prof. Dr. Aras Bozkurt Yer: Eğitim Fakültesi Konferans Salonu
13.00	Yarışma: Akademisyenler Yarışıyor Mercek Kulübü Yer: Eğitim Fakültesi Konferans Salonu

devamı s. 9

DÜZENLENEN ETKİNLİKLER

Öğretmenler günü kutlama programı ilk günü açılışı SOMET öğrencilerinin konseriyle başlamıştır. Bölümümüz öğretim üyesi ve bölüm başkan yardımcısı Dr. Öğr. Üyesi Mine SÖNMEZ KARTAL öğrenci ve öğretmenlere eşlik etmiştir.

DÜZENLENEN ETKİNLİKLER

Öğretmenler günü kutlama programı ikinci günü ise Eskişehir İl MEM AR-GE Birimi tarafından gerçekleştirilen “Sınıfın Ötesinde: Araştıran ve Geliştiren Öğretmenler” başlıklı panel ile başlamıştır. Panelistlere fakültemiz dekanı ve bölümümüz öğretim üyelerinden Prof. Dr. Şerife YÜCESOY ÖZKAN belgelerini takdim etmiştir.

devamı s. 11

DÜZENLENEN ETKİNLİKLER

Öğretmenler günü kutlama programı son günü ise Prof. Dr. Aras BOZKURT'un konuşmacı olarak katıldığı “Öğretmenim Ödevimi Yapay Zeka Değil Ben Yaptım: Eğitim, İnsan, Teknoloji ve Gelecek” başlıklı konferans ile başlamıştır.

devamı s. 12

DÜZENLENEN ETKİNLİKLER

Öğretmenler günü kutlama programı son günü kapanışında ise “Akademisyenler Yarışıyor” başlıklı yarışma düzenlenmiştir.

DÜZENLENEN ETKİNLİKLER

3 Aralık Dünya Engelliler Günü kapsamında düzenlenen “Dijitale Erişim, Dünyaya Ulaşım” başlıklı panel fakültemiz konferans salonunda gerçekleştirilmiştir.

DÜZENLENEN ETKİNLİKLER

Yılın son etkinliği olarak 29 Aralık 2025 tarihinde Serdar Utku KARTAL tarafından “Etkili Yapay Zeka Kullanımı” başlıklı seminer gerçekleştirilmiştir.

Araş. Gör. Dr. Nefize ARACI
ESOGÜ, Özel Eğitim Bölümü

ESOGÜ MEZUN

2015 yılında ESOĞÜ Özel Eğitim Bölümünün ilk lisans öğrencilerinden biri olarak mezun oldum. Bu süreçte samimi bir atmosferde, güçlü bağlar kurma fırsatı yakaladık. Sistemin yeni olması bazı zorluklar getirse de Prof. Dr. Nevin GÜNER, Prof. Dr. Macid Ayhan MELEKOĞLU ve Dr. Öğr. Üyesi Meral MELEKOĞLU gibi değerli akademisyenlerden özel eğitime dair sağlam bir mesleki temel edindik.

Öğrenimimin üçüncü yılını Farabi Değişim Programı kapsamında Gazi Üniversitesi'nde geçirdim. Bu süreçte hocalarımız tarafından desteklenmek ve teşvik edilmek benim için oldukça kıymetliydi. Böylece farklı akademik bakış açılarına erişme ve kendimi daha geniş bir perspektifte geliştirme fırsatı buldum.

ESOGÜ MEZUN

Mezuniyetimin ardından Bolu'da Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) bünyesinde çeşitli özel eğitim sınıflarında görev yaptım. Ayrıca Destek Eğitim ve Evde Eğitim hizmetlerinde yer aldım. Otizm sınıfındaki zorlu ama geliştirici deneyimlerim, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Özel Eğitim Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programına başlamamda ve davranış düzenleme konusunda derinleşmemde etkili oldu.

2018 yılında Beşiktaş Rehberlik ve Araştırma Merkezi'nde tanılama ve değerlendirme süreçlerini deneyimledim. Proje kapsamında erken çocukluk aile danışmanlığı ve uzmanlık alanımda öğretmen eğitimleri yürüttüm. Pandemi sürecinde üniversite öğrencileri için çevrim içi staj programlarını koordine ettim. Ayrıca yaratıcı drama, özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG) ve dikkat eksikliği/hiperaktivite bozukluğu (DEHB) alanlarında kendi imkânlarımla eğitimler alarak çalışmalarımı çeşitlendirdim.

devamı s. 17

ESOGÜ MEZUN

2021 yılında Almanya'ya taşındım ve dil okuluna başladım. Dilimi geliştirirken aynı zamanda Frankfurt Türk Kültür Merkezi'nde, Bosporus Main Derneği aracılığıyla öğretmenlik yaptım. Burada göçmen ailelerin çocuklarıyla yaratıcı drama çalışmaları yürüttüm ve özel gereksinimli çocuklar için atölyeler düzenledim.

Almanca öğrendikten sonra Montessori temelli bir anaokulunda çalışmaya başladım. Bu kurumda, genel grubun yanı sıra kaynaştırma kapsamında bulunan otizmlili bir öğrenci de yer alıyordu. Dil konusunda zorlanmama rağmen, onunla iletişimimde otizmin evrensel dilini bilmenin konforunu yaşadım. Kurduğumuz güçlü bağ, mesleğimin evrenselliğini bana hatırlattı. Ayrıca, Alman eğitim sisteminde özel eğitim yaklaşım ve süreçlerini gözlemleme fırsatı da buldum.

devamı s. 18

ESOGÜ MEZUN

Meslekteki on yılımı değerlendiren biri, ilgilerimi farklı yönlere dallanmış bulabilir; bunu anlayışla karşılarım. Günümüz paradigmasından bakılınca tek bir alanda derinleşmek önceliklendiriliyor. Buna karşılık ben her zaman öğrenmeye ve denemeye açık, merakının peşinden giden bir eğitimci oldum. Eskişehir'den Ankara'ya, Bolu'ya, İstanbul'a ve son olarak Frankfurt'a uzanan bu yolculuğun her durağı, bana farklı bakış açıları ve deneyimler kazandırdı. Yıllar içinde fark ettim ki, benim için asıl değer, ünvanlarda ya da uzmanlık alanlarında değil; çocuklarla kurduğum bağlarda saklı. Bu yüzden mesleki ilgim ve merakım her zaman özel çocuklarımızla kurduğumuz ilişkilerde derinleşiyor.

Bir süre daha Frankfurt'ta misafirim. Ülkeme dönerek edindiğim tecrübeleri paylaşmayı ve kendi topraklarımda üretmeyi sabırsızlıkla bekliyorum. Gelecek hedefim, çok kültürlü ve çok disiplinli deneyimlerimden beslenerek özel eğitim alanına katkı sunmaya devam etmektir. ESOGÜ ailesine sevgilerimi sunuyor, yolun başında bize verdikleri cesaret için teşekkür ediyorum.

ŞEYDA DELLALOĞLU

HABERLER

Bölümümüz öğretim elemanları Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı olarak atanan Prof. Dr. İbrahim Halil DİKEN hocamızı ziyaret ederek tebriklerini iletiler. Hocamıza yeni görevinde başarılar diliyoruz.

HABERLER

Bölümümüz öğretim elemanları Anadolu Üniversitesi Engelliler Araştırma Enstitüsü Enstitü Müdürü olarak atanan Prof. Dr. Onur KURT hocamızı ziyaret ederek tebriklerini ilettiler. Hocamıza yeni görevinde başarılar diliyoruz.

HABERLER

Bölümümüz öğretim elemanlarından Araş. Gör. Asuman SAĞLAM AK, Prof. Dr. Macid Ayhan MELEKOĞLU danışmanlığında yürüttüğü doktora tezi kapsamında aralık ayında gerçekleştirilen TİK (Tez İzleme Komitesi) sınavını başarıyla tamamlamıştır. Hocamızı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

HABERLER

Bölümümüz öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Meral MELEKOĞLU'nun da yazarı olduğu **OLUMLU DAVRANIŞSAL MÜDAHALELER VE DESTEK-ODD YAKLAŞIMI-II** başlıklı kitap yayımlanmıştır. Kitap içerisinde ÖÖG ve DEHB'li çocuklar için ODD stratejilerine dayalı etkinlikler yer almaktadır. Hocamızı tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

HABERLER

Bölümümüz öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Meral MELEKOĞLU 3. Uluslararası Katılımlı Öğrenme Güçlüğü Kongresinde “Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Çocuklara Yönelik Aileler Aracılığıyla Sunulan Ev-Temelli Olumlu Davranış Müdahaleleri ve Desteği Aile Eğitim Modelinin (Ev-ODAD) Etkililiği: Bir Karma Yöntem Araştırması” başlıklı sunumunu gerçekleştirmiştir. Hocamızı tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

HABERLER

Bölümümüz öğretim elamanlarından Dr. Esra AKIN, 3. Uluslararası Katılımlı Öğrenme Güçlüğü Kongresinde “Okuma güçlüğü olan öğrencilerle çalışan öğretmenlerin kullandığı yöntemler ve gereksinimleri” başlıklı sunumunu paylaşmıştır. Ayrıca Dr. Erman KAYIŞDAĞ ve Araş. Gör. Osman YAŞAR da kongreye katılmışlardır. Hocalarımızı tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

HABERLER

Fakültemiz dekanı ve bölümümüz öğretim üyesi Prof. Dr. Şerife YÜCESOY-ÖZKAN, bölüm başkanımız Doç. Dr. Derya GENÇ TOSUN, bölüm başkan yardımcımız Dr. Öğr. Üyesi Mine SÖNMEZ KARTAL ve bölümümüz öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Esra ORUM ÇATTIK ve Dr. Öğr. Üyesi Ayşe TUNÇ PAFTALI hocalarımız TÜBİTAK 4008 Özel Gereksinimli Bireylere Yönelik Kapsayıcı Toplum Uygulamaları Destekleme Programı - Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Sosyal Becerilerinin Geliştirilmesinde Etkili Uygulamalar - 2 başlıklı projede eğitimler vermişlerdir.

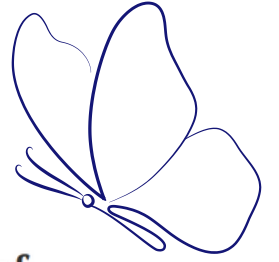
Hocalarımızı tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

HABERLER

Bölümümüz öğretim üyesi Prof. Dr. Nevin GÜNER'in International Journal of Disability, Development and Education dergisinde "The Effects of Self-Monitoring on On-Task Behaviour of Students with Special Educational Needs in General Education Settings" başlıklı makalesi yayımlanmıştır.

Hocamızı ve öğrencimizi tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

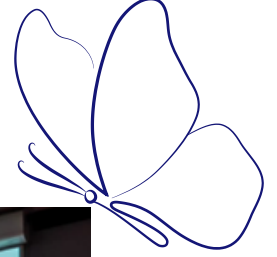
Research Article

The Effects of Self-Monitoring on On-Task Behaviour of Students with Special Educational Needs in General Education Settings

Kübra Sayar & Nevin Güner

HABERLER

Bölümümüz öğretim üyesi Prof. Dr. Nevin GÜNER, TÜBİTAK 1001 “Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim Uygulamaları Yapılan İlkokul Sınıflarında Bir Davranışsal Müdahale: ClassDojo İle Uygulanan İyi Davranış Oyunu” başlıklı projelerinin kapanış konferansına katılarak paylaşımlarda bulunmuştur. Hocamızı tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

HABERLER

Bölümümüz öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Mine SÖNMEZ KARTAL'ın danışmanlığını yaptığı bölümümüz doktora öğrencisi Havva PAMUK tarafından hazırlanan “Zihin Yetersizliği Olan Bireylere Kaçırma Girişiminden Korunmanın Öğretiminde Ebeveynler Tarafından Uygulanan Sosyal Öykülerin Etkileri” başlıklı doktora tezinin tez savunma sınavı gerçekleştirilmiş ve hocamız başarılı bir şekilde doktora eğitimini tamamlamıştır. Hocalarımızı tebrik ediyor ve başarılarının devamını diliyoruz.

HABERLER

Bölümümüz öğretim elemanı Dr. Erman KAYIŞDAĞ'ın danışmanlığını yaptığı **Toplumsal Farkındalık Kulübü** Eskişehir'de yer alan Ahmet Olcay İlkokulunda 3 Aralık Dünya Engelliler Günü kapsamında etkinlikler gerçekleştirmişlerdir.

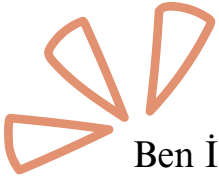

ÇİFT ANA DAL ÖĞRENCİSİ OLMAK

Çift ana dal öğrencisi olmak gerçekten kolay değil; bazen aynı anda iki ayrı merdivende yürüyormuş gibi hissediyorum. Ama tüm yoğunluğuna rağmen özel eğitim bölümünde olmak, her şeye değer. Özel eğitim bölümünde çift ana dal yaparken hem farklı bir bakış açısı kazandım hem de özel gereksinimi olan çocuklarla çalışmanın ne kadar anlamlı ve önemli olduğunu gördüm. Zaman zaman zorlayıcı olsa da bu sürecin beni hem akademik hem de insani anlamda geliştirdiğini hissediyorum. Bu yüzden iyi ki bu yolu seçmişim diyorum.

CEYLAN ÇEVİK

Ben İsmînur, özel eğitim öğretmenliği programında çift ana dal öğrencisiyim. Ana dalım sosyal bilgiler öğretmenliği. Özel eğitim bölümünü, beni herhangi bir açıdan yıpratıcı ya da zorlayan bir bölüm, bir süreç değil aksine farkındalığımı arttıran beni geliştiren bir alan olarak görüyorum. Ben bu süreçten kendi adıma mutluluk duyuyorum. Özel eğitim bölümündeki akademisyenlerin hepsinin ilgili alanlarından mezun olması, öğrenci yanlısı olmaları, hocalarımızla aramızda iş birliği yapabilmemiz ve öğrenciler için en iyi potansiyeli ortaya çıkarmak için çabalamaları çok gurur verici. Aynı zamanda, derslerin işleniş şekli, bilgiyi günlük hayata ve sahaya taşımamız, bu amaçla farklı ödevlerin, görevlerin ve grupların oluşturulması ve sosyal olarak sınıfla bütünleşmek özel eğitim bölümünde deneyimlediğim önemli unsurlardan bazıları. Özel eğitim bölümünde olmaktan gayet mutluyum iyi ki bu bölümü seçmişim diyorum ve bu alanda çalışabileceğini düşünen ve çift ana dal yapmak isteyen öğretmen adaylarına bu bölümü içtenlikle tavsiye ediyorum.

İSMİNUR KURT

ÇİFT ANA DAL ÖĞRENCİSİ OLMAK

Merhaba Ben Eda Topaloğlu 22 yaşımdayım. Orduluyum. 2021 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) bölümüne başladım. 2025 yılında da PDR'den mezun oldum. 2022 yılında Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik 2. sınıf öğrencisiyken çift ana dal programı ile Özel Eğitim Öğretmenliği okumaya başladım. Şu an ise Özel Eğitim Öğretmenliği 4. sınıf öğrencisiyim. Çift ana dal sürecine başlama nedenlerim, süreci nasıl yürüttüğüm ve bu programın bana sağladığı avantajlar ile dezavantajlardan bahsetmek istiyorum. Öncelikle çift ana dal (ÇAP) bir üniversite öğrencisinin aynı anda iki farklı lisans programını birlikte okumasıdır. Yani asıl bölümündeki (ana dal) eğitimi devam ederken ikinci bir bölümün derslerini de alır ve gerekli koşullar sağlandığında iki diplomayla mezun olur. İki bölümün ortak derslerini, seçmeli derslerini bir kere alması yeterli olur. Zorunlu dersleri ise başarı ile tamamlaması gerekir. Üniversiteye başlamadan önce çift ana dal yapmaya dair herhangi bir bilğim veya fikrim yoktu. PDR bölümünü isteyerek yazmıştım. Bölümümü severek okudum ve bitirdim. Çift ana dal yapma sebeplerim ise iş bulma alternatiflerimi arttırmak istememdi. Evet PDR özelde çalışma, RAM, sosyal hizmetler, adliye, akademi gibi farklı alanlarda çalışma imkânı fazla bir bölümdü. Ancak 1. sınıfta arkadaşlarımla çevremle konuştuğumda genel olarak çoğunluğun yüksek lisans yapma, atanma düşünceleri vardı. Bu da rakibin fazla alımın ise az olduğu anlamına geliyordu. Bu yüzden çift ana dal kendime daha fazla alternatif yaratabileceğim, diğerlerinden ayrılan önemli bir artı katacak bir imkandı. Başka bir sebep ise yüksek lisans yapmak istediğimde iki alanı birleştirerek ilgili bir konuda yüksek lisansımı tamamlayarak diğerlerinden ayrılacağımı düşünmemdi. Bu sebeplerden dolayı çift ana dala başladım.

1. sınıf bittikten sonra üniversitenin duyurularını takip ettim. Güz dönemi başlamadan başvurumu yaptım. Başvuruda öncelikle ortalamaya dikkat edilerek belirlenen kontenjan kadar kabul alınıyor. Ayrıca bir sınav, mülakat süreci olmuyor. 1. sınıf sonunda ortalamam da yüksek olduğu için bu konuda bir sıkıntı yaşamadım. Başvuru yaparken istediğimiz ilk 3 bölüm sıralanarak başvurumu yaptım. Birinci tercihim özel eğitim öğretmenliği bölümü kabul edildi ve 2. Sınıf güz döneminde PDR ve özel eğitim öğretmenliğinden ders almaya başladım. Böylece çift ana dal serüvenim başlamış oldu. İlk başlarda zorlanırsam iki bölümü aynı anda yürütemezsem çift ana dalda kayıt dondururum şeklinde bir düşüncem vardı. Ama özel eğitim bölümüne başladıktan sonra gerçekten iş imkanının, atamasının diğer bölümleri oranla fazla olması, yüksek lisans yapma ve akademi de ilerleme olanağının fazla olması günümüzde özel eğitime bakış açısının değişmesinden kaynaklı nitelikli insana olan ihtiyacın artmasından dolayı doğru bir karar verdiğimi daha iyi anlamış oldum. Artı yönleri yukarı da belirttiğim gibi oldu. Ayrıca bu süreçte sosyal çevrem olumlu yönde değişti. İki bölümden de farklı insanlarla tanışma fırsatım oldu. Diğer ÇAP yapan arkadaşlarla da iletişimimiz oldu. Farklı alanlarla ilgili bilgi birikimim artmış oldu. Öğretmenlerle iletişimim de olumlu yönde arttı. Özellikle çift ana dal yapan öğrencilerle iletişimleri destekleyici, pozitif yöndeydi. Özellikle özel eğitim iş birliğinin önemli olduğu bir alandır. Derslerde hocalarla da ailelerin psikolojik olarak desteklenmesi, anlaşılması, aile eğitimi gibi konularla PDR ve özel eğitim alanının kesişimi, neler yapılabilir gibi konularda fikir alışverişi ile hem bilgi birikimim arttı hem de hocalarla iletişimim arttı.

ÇİFT ANA DAL ÖĞRENCİSİ OLMAK

Eksi yönleriyle ilgili olarak ise şunları söyleyebilirim; bu süreçte ders kayıtlarında öncelikle kendi ana dal programı derslerimizi alıyorduk. Ders programında boşluklara, uygun gün ve saatlere çift ana dal programında alınması zorunlu dersleri alıyorduk. Durum böyle olunca özel eğitim çift ana dala başladığım sene üç tane özel eğitim 2. sınıf dersim vardı. Yani 1. sınıf temel derslerini alamamıştım. Bundan dolayı zorlandığım konular oldu. Bu nokta da okumalar yaparak anlamadığım noktaları hocalara sorarak tamamlamaya çalıştım.

Çift ana dal yapmayı düşünen arkadaşlar varsa önceden iyi düşünmelerini kendilerine uygun olup olmadığına karar vererek başlamalarını öneriyorum. Çünkü belli bir süre geçtikten sonra, "İki bölümde de bu kadar ilerledim ve emek verdim, şimdi bırakmak olmaz." şeklindeki bir motivasyonla süreci bitirmeye çalışmak oldukça yıpratıcı olabilir. Örneğin, ders programlarının en yoğun olduğu bir dönemde 15 ders aldığım oldu. Bu durum, diğer arkadaşlarım boş günlerinde eve dönerken benim derslere devam etmem anlamına geliyordu. Sonuç olarak, ÇAP ders yükü açısından oldukça yoğun bir süreçtir. Sınav haftasında özellikle vizeler bir hafta olduğu için ister istemez sınavlarım çakıştı. Bu durumda öğrenci işlerine dilekçe vererek mazeret sınavlarına girdim. Bir yaz Anadolu Üniversitesi'nden yaz okulu dersleri aldım. Bu süreçte evet bazı zorluklarla karşılaşılıyor ama bunları çözmek de insanı hayata artı olarak hazırladığını düşünüyorum.

Son olarak, bu yıl karşılaştığım bir durumu paylaşmak isterim. 2025-2026 bahar döneminde mezun olacağım. Mezun olabilmek için farklı sınıf kademelerinden almam gereken dersler vardı. Ancak program çakışması nedeniyle iki dersi alamıyordum. Bunun üzerine, mezuniyet durumumu belirten bir dilekçe ile Anadolu Üniversitesi'ne başvurdum ve şu an o iki eş değer dersi oradan alıyorum. Görüldüğü gibi, bazı zorluklar elbette oluyor; ancak bu zorlukları aşmak biraz da bakış açımız, problem çözme becerimiz ve fedakârlığımızla ilgili. Ayrıca, Anadolu Üniversitesi'nde yeni bir çevre ve hocalarla tanışma fırsatı bulduğum için de mutluyum. Tekrar belirtmek gerekirse, bu, kişinin kendini iyi tanıyarak karar vermesi gereken bir süreçtir. Umarım bu deneyim paylaşımım, aklınızdaki sorulara bir nebze olsun yanıt olmuştur.

EDA TOPALOĞLU

ÇİFT ANA DAL ÖĞRENCİSİ OLMAK

Ben Hilal Kara. 2022 yılında Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümünde lisans eğitimime devam ederken, ikinci sınıfta özel eğitim alanında çift ana dal programına kaydolmaya karar verdim. Başlangıçta bu sürecin zorlu olacağını biliyordum; iki farklı bölümün derslerini, uygulamalarını ve sorumluluklarını aynı anda yürütmek gerçekten disiplin gerektiriyordu. Ancak tüm zorluklarına rağmen, bu yolculuk bana çok şey kattı. Çift ana dal programına başlama kararım tamamen kendime yatırım yapma isteğimden doğdu. Kendi alanımda daha donanımlı olabilmek, farklı bakış açıları kazanmak ve öğrencilerle daha derin bir şekilde iletişim kurabilmek istiyordum. Bu süreçte beni en çok motive eden şey, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik alanındaki bilgilerimi Özel Eğitimle sentezleyebilme fikriydi. Bu kararı arkadaşım Eda ile birlikte vermek süreci daha keyifli hale getirdi. Çift ana dal yapmak bana sadece akademik anlamda değil, kişisel olarak da çok şey kattı. Zaman yönetimi, sabır, kararlılık ve esneklik gibi beceriler kazandım. En önemlisi ise, farklı alanlardan gelen bilgileri birleştirerek her öğrencinin eğitim yolculuğuna daha bütüncül bir şekilde dokunabilmeyi öğrendim. Kısacası, çift ana dal benim için sadece ikinci bir diploma değil, kendimi keşfetme ve geliştirme yolculuğuydu.

HİLAL KARA

ÇİFT ANA DAL ÖĞRENCİSİ OLMAK

Çift ana dal öğrencisi olmak bazen gerçekten zorlayıcı ama bir o kadar da keyifli bir deneyim. İki bölümü birden okumak, hem farklı alanlarda bilgi sahibi olmayı hem de kendini daha çok geliştirmeyi sağlıyor. Tabii bazen dersler, ödevler ve sınavlar üst üste gelince strese neden olabiliyor. Ama sonunda emeğinin karşılığını alarak iki diploma ile mezun olmak çok motive edici oluyor. Kısacası, yoğun ama çok öğretici bir yolculuk diyebilirim. Ayrıca çift ana dal yapmak insana farklı bakış açıları kazandırıyor. Bir bölümde öğrendiğin bir konuyu diğer alanda uyarlayarak kullanabildiğini görmek gerçekten çok güzel. Yeni insanlarla tanışmak, farklı bölümlerden arkadaşlar edinmek de cabası. Ancak bazen çift ana dalında bulunan öğrenciler tarafından çok sevilmebiliyorsun. Her ne kadar bazen “Neden bu kadar yük aldım?” diye düşündürse de sonunda iki alanda da uzmanlaşmanın verdiği özgüven her şeye geliyor.

CEYDA AVCU

ÇİFT ANA DAL ÖĞRENCİSİ OLMAK

Merhaba ben Emine Küçükkeskin, İlköğretim Matematik Öğretmenliği okurken Özel Eğitim Öğretmenliği bölümünden çift ana dal yapmaya başladım. Şuan İlköğretim Matematik Öğretmenliği bölümünden mezun oldum ve özel eğitim öğretmenliği bölümünün de son senesinde bulunuyorum. Toplam beş yıllık bir emek sonucunda iki farklı öğretmenlik alanından diplomaya sahip olmuş olacağım. Bu beş yıl kesinlikle benim için deneyimlerle dolu bir süreçti çünkü bu beş yıla farklı bir şehirden yatay geçiş sürecini ve aynı yıl içerisinde çift ana dala başlama cesaretini gösterdim. Cesaret diyorum çünkü çift ana dal öğrencisi olmak halihazırda var olan sorumluluğu ikiye hatta özel eğitim öğretmenliğini işin içine katıyorsak üçe katlamak demek. Dönem başına düşen dersler iki katına çıkıyor, ödevler iki katına çıkıyor, iletişim kurmamız gereken bireylerin sayısı iki katına çıkıyor hatta bir günde tamamlamamız gereken sınav sayısı bile iki katına çıkıyor. Sürekli bir akademik kaygı, düşünce ve bir şeyleri tamamlamaya çalışma halinde olmak gerekiyor. Gerçekten cesaret isteyen bir çaba ama aynı zamanda da insana ben üretiyorum, ben emek veriyorum görevim öğrenci olmaksızın öğrenci olmanın hakkını verip o doyuma ulaşıyorum hissini de beraberinde getiriyor. Bu his bana her süreç içerisinde yorulduğumda, "Neden bunu yapıyorum ki?" sorularını kendime sormaya başladığımda özel eğitim dili ile açıklamak gerekirse pekiştireç gibi geliyor. Her zor ve yoğun geçen dönemin ardından gelen başarmışlık hissi beni hep daha iyisi için güdülüyor ve günün sonu da neden sorularım bir şekilde iyi ki'ye dönüyor. O yüzden çift ana dal öğrencisi olmak benim için asla kolay olmayan ama bana hep başarmışlık hissini tattıran bir süreç olarak geliyor ve bu durumdan çok mutluyum. Başta meslek kaygısı ile çıktığım bu yol şimdilerde benim için sadece geleceğimi garanti altına almış olmayı değil aynı zamanda yaşadığım zorlukların bana nasıl olumlu etkisi olduğunu görmemi sağladı, beni her anlamda olgunlaştırdı. O yüzden bundan neredeyse 4 yıl önce çift ana dal öğrencisi olmaya cesaret eden Emine'ye teşekkür ederim.

EMİNE KÜÇÜKKESKİN

ARAŞTIRMA KÖŞESİ

Linking Response to Intervention and Identification of a Specific Learning Disability

Müdahaleye Tepki (RTI) yaklaşımı, son yirmi yıldır Özel Öğrenme Güçlüğü (ÖÖG) tanılama sürecinde önleyici bir model olarak yaygın biçimde kullanılmaktadır. Bu araştırmada, ABD’de 2005–2020 yılları arasında ÖÖG tanısı alan öğrencilerin oranlarındaki değişimler incelenmiş ve bu değişimlerin eyaletler düzeyindeki RTI politikalarıyla ilişkisi ele alınmıştır. Bulgular, ÖÖG tanı oranlarının eyaletler arasında başlangıçta önemli farklılıklar gösterdiğini ve genel olarak yıllar içinde azalma eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak bu azalmanın her zaman olumlu bir gelişme anlamına gelmediği; bazı durumlarda öğrencilerin farklı tanı kategorilerine yönlendirilmesi ya da tanılama sürecinin gecikmesiyle ilişkili olabileceği vurgulanmaktadır. Çalışma, RTI’nin nasıl yapılandırıldığı, hangi değerlendirme ölçütleriyle uygulandığı ve müdahalenin tanı sürecindeki yeri gibi unsurların, öğrencilerin ÖÖG olarak tanılanmasında belirleyici rol oynadığını göstermektedir. Bu yönüyle araştırma, RTI temelli uygulamaların sistematik biçimde izlenmesi ve politika düzeyinde değerlendirilmesinin, öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin doğru ve zamanında destek alabilmesi açısından kritik olduğunu ortaya koymaktadır.

ARAŞTIRMA KÖŞESİ

Published in final edited form as:
Am Psychol. 2020 January ; 75(1): 37–51. doi:10.1037/amp0000452.

Understanding, Educating, and Supporting Children with Specific Learning Disabilities: 50 Years of Science and Practice

Elena L. Grigorenko^{1,2,*}, Donald Compton³, Lynn Fuchs⁴, Richard Wagner³, Erik Willcutt⁵, Jack M. Fletcher¹

¹University of Houston, Houston, USA

²Baylor College of Medicine, Houston, USA

³Florida State University, Tallahassee, USA

⁴Vanderbilt University, Nashville, USA

⁵University of Colorado Boulder, Boulder, USA

Understanding, Educating, and Supporting Children with Specific Learning Disabilities: 50 Years of Science and Practice

Özel öğrenme güçlüğü (ÖÖG), yaklaşık elli yıldır eğitim ve psikoloji alanında yoğun biçimde araştırılan bireyin akademik, sosyal ve mesleki yaşamını uzun vadede etkileyebilen bir durumdur. Bu kapsamlı derleme çalışmasında, okuma, yazma ve matematik alanlarındaki öğrenme güçlükleri; tanımları, yaygınlığı, nedenleri, birlikte görülen durumlar ve müdahale yaklaşımlarıyla ele alınmıştır. Bulgular, ÖÖG'nin tek tip bir yapı olmadığını; farklı alanlarda ve farklı düzeylerde ortaya çıkabilen, çoğu zaman dikkat eksikliği ve duygusal güçlüklerle birlikte görülen bir durum olduğunu göstermektedir. Ayrıca öğrenme güçlüklerinin yalnızca düşük akademik başarıyla değil, etkili öğretime rağmen süren zorluklarla tanımlanması gerektiği vurgulanmaktadır. Çalışma, erken tanı, sistemli izleme ve bireyselleştirilmiş, açık öğretime dayalı müdahalelerin öğrenme güçlüğü olan bireylerin gelişiminde kritik rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu yönüyle araştırma, öğretmenler ve uzmanlar için bilimsel temelli uygulamalara güçlü bir çerçeve sunmaktadır.

Araş. Gör. Dr. Esra AKIN
ESOGÜ, Özel Eğitim Bölümü

KİTAP ÖNERİSİ

Editörlüğünü konuk yazarımızın da yaptığı **Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu İle İlgili Her Şey** başlıklı kitap 28 farklı bölümden oluşmaktadır. Türkiye'nin her bölgesinden uzmanlar tarafından hazırlanan kitap; olgu örnekleri, çeşitli kademelerde DEHB, müdahaleler, terapi teknikleri, DEHB hakkında en sık sorulan sorular ve yanıtları gibi farklı konular üzerine odaklanmaktadır. Çocuk, genç, anne, baba, öğretmenler ve ilgili diğer bireylerin yalnızca bilgi değil, aynı zamanda çözüm önerileri de bulabileceği keyifle okuyup kendilerine bir şeyler katabileceği bir kitap olduğu söylenebilir.

Araş. Gör. Dr. Nefize ARACI
ESOGÜ, Özel Eğitim Bölümü

ESOGÜ ÖZEL EĞİTİM

H A Z I R L A Y A N L A R

DİKKAT EKSİKLİĞİ HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU (DEHB)

Prof. Dr. Fevziye TOROS
Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı

ESOGÜ MEZUN

Uzman Özel Eğitim Öğretmeni Şeyda DELLALOĞLU

ETKİNLİKLER ve HABER

Araş. Gör. Dr. Nefize ARACI
ESOGÜ Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

ARAŞTIRMA KÖŞESİ

Araş. Gör. Dr. Esra AKIN
ESOGÜ Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

ÖĞRENCİ KÖŞESİ

Ceylan ÇEVİK
İsminur KURT
Eda TOPALOĞLU
Hilal KARA
Ceyda AVCU
Emine KÜÇÜKKESKİN

KİTAP ÖNERİSİ

Araş. Gör. Dr. Nefize ARACI
ESOGÜ Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

Sayı Editörü

Araş. Gör. Dr. Nefize ARACI, ESOGÜ Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

Tasarım ve Dizgi

Araş. Gör. Dr. Nefize ARACI, ESOGÜ Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü
Meşelik Kampüsü
Büyükdere Mah. 26040
Odunpazarı-Eskişehir/TÜRKİYE